S strahotno lakoto prizadeti Rusiji pomagali tudi Slovenci

PRIPRAVLJA **Ernest Sečen**

LAKOTA JE ENA NAJHUJŠIH KATASTROF in madežev človeštva, zlasti ko govorimo o množičnih pojavih, zaradi katerih umirajo tisoči, stotisoči in milijoni ljudi. Razlogi so različni, največkrat so to vojne, etnični spopadi ter suše, pri vseh pa igra pomembno vlogo človeški faktor. Zaradi tega ti tragični in žalostni pojavi, ko ljudje umirajo od lakote, še niso iztrebljeni, čeprav količina na leto pridelane hrane zadostuje za prehranitev večjega števila ljudi, kot ga trenutno premore naš planet. Po podatkih svetovnih zdravstvenih in humanitarnih organizacij naj bi se z njo še danes soočalo prek 700 milijonov ljudi, največ od tega v Afriki. V medijih lahko prebiramo vesti o ogroženih življenjih zaradi lakote v Somaliji, Čadu, Burundiju, Eritreji, na Madagaskarju in drugod. V mednarodni konvenciji o človekovih pravicah je zapisano, da je poleg zraka in vode hrana tretja najosnovnejša človekova potreba, do katere ima vsakdo pravico. V zadnjih 180 letih so se z lakoto izjemnih razmer ljudje spopadali tudi na tleh Evrope. Med letoma 1845 in 1849 je doletela Irsko, ki je zaradi krompirjeve plesni ostala brez tega zanje najpomembnejšega živila. Natančno število žrtev ni znano, ocenjuje se, da je umrlo od 750.000 do dva milijona ljudi. Še večja lakota je malo po koncu prve svetovne vojne, v letih 1921 in 1922, doletela sovjetsko Rusijo, zlasti njene sicer zelo rodovitne predele ob Volgi, Donu, Kubanu ter na Krimu. Razlog zanjo pripisujejo različnim dejavnikom, vključno s posledicami prve svetovne vojne, državljanske vojne z boljševistično revolucijo, ter neusmiljenim poskusom kolektivizacije kmetijske in industrijske proizvodnje. Poleg tega so leta 1921 omenjeno območje prizadele hude suše. Po znanih podatkih je zaradi lakote tam umrlo približno 5 milijonov ljudi. V boju za preživetje so se nekateri zatekali celo h kanibalizmu.

Posamezna številka 1·20 K. Poštnina plačana v gotovini.

Štev. 138. V Ljubljani, v torek dne 21. junija 1921. Leto XLIX.

SLOVENEC

Političen list za slovenski narod.

Načrt zakona o vredu i radu.

Odločilen dan v soboto.

Protest gl. Vrhovnega odbora. — Hrvaške županije se izrekajo v skupni seji. — Demisija hrvaškega bana? — Srečanje demokratske odklonilne koalicije z vlado.

Vprašanje baroške luke.

Orientalsko vprašanje.

Radikalna stališča Anglije in Francije. — Proti Konstantinu. — 11. rimska armada na pomoč Turkom.

Lažka zelena knjiga o ruskiški pogodbi.

Nova avstrijska vlada.

Volitve v albanski parlament.

Poljsko-ruzunska gospodarska pogodba.

Grško-turška vojna.

POLOŽAJ V SOVJETNI RUSIJI

Riga, 20. junija. – Časti, katere se ponavadi izkazuje kraljevskim osebam ali pa najvišjim državnim uradnikom, se je izkazalo nizozemskemu parniku »Alexander Polden«, ko je dospel pred kratkim v Petrograd, – se poroča v listu »Izvestja« v Moskvi. Parnik je privedel prvo veliko zalogo živil, ki je prišla v pristanišče in ko je plul mimo Kronstadta, ga je pozdravila bojna ladja »Marat«, dočim so ruski mornarji stali na krovu ter nazdravljali parniku. (...)

En dan predno je dospel ta parnik, je pisal neki ruski list: – Usoda mesta je tako tragična, da ni zanjo najti nobene primere v svetovni povestnici. Velikansko umrljivost v Rusiji tekom preteklih par let je lahko smatrati za veliko bolj tragično kot pa uničenje Pompeja. (...)

Glas naroda (New York), 21. junija 1921

Kako izgleda v Rusiji.

Dne 17. t. m. se je vrnil v Memel nemški parnik »Fehmarn«, ki je od 1. do 5. junija bil v Petrogradu, kjer je izkrcal 800 ton slanikov. Že to je značilno, da se morajo v Rusijo uvažati slaniki, ko je Rusija bila dozdaj najbogatejša dežela, kar se tiče prekajene, ozir. presušene ribe. Ladjo so v Petrogradu slovesno sprejeli. Posadka pripoveduje, da je Petrograd strašno propadel. Lesene hiše se vse podirajo, kamenita poslopja pa se nahajajo v prav žalostnem stanju. Pristanišče ni več pristanišču podobno. Trgovin ni, na cesti se vidijo sami razcapani ljudje. Verižniki prodajajo funt masla za 15.000 rubljev, funt kruha za 12.000 rubljev. Za 3 nemške papirnate marke so dobili nemški pomorščaki par tisoč sovjetskih papirnatih rubljev. Delo počiva. Delavstvo je splošno zoper sovjetski režim.

Slovenec, 22. junija 1921

Vprašanje: Ali je lakota res velika?

Fronta lakote se nahaja iztočno od Moskve. Več sto vrst železniških tračnic leži med Moskvo in Volgo. Kljub temu pa izgleda razdalja majhna, kajti senca velike lakote visi nad nami. Mi tukaj v Moskvi govorimo kot so govorili ljudje v Parizu tekom vojnega časa. Stvari katere čitave v časopisih, napol vprašujoč se, če so to istinitosti ali izrodki grozne domišljije, so tukaj samoposebi umevna dejstva vsakdanjega življenja. (...)

– Iz prva, – mi je včeraj pripovedoval neki kveker, – nismo verjeli po vestem o kanibalizmu ali ljudožrstvu. Nato pa smo zadeli na par ljudi, ki so v resnici zavživali človeško meso. Pripovedovali so nam o tem na povsem enostaven način. Prekoračili so že mejo, ko ima človek še občutke. (...)

Glas naroda, 1. junija 1922

Ruska zbirka.

Za gladujoče v Rusiji so nabrali na veselici 1. maja v Tržiču 300 Din. Skupna svota do sedaj nabranih darov znaša 8401,40 Dinarjev.

Naprej, 1. junija 1922

POLOŽAJ V GLADOVNIH PROVINCAH V SOVJETSKI RUSIJI

Iz brzojavke, ki jo je dobila organizacija »Frends of Soviet Russia« od nekega svojega člana, ki je odšel v Rusijo, je razvidno, da je položaj v gladovnih provincah ob Volgi skrajno kritičen, kriza dosega svoj vrhunec ravno v mesecu juniju.

Po poročilih, katere je prejela ta organizacija, je prizadetih od lakote nad 37 milijonov ljudi (...)

Iz vseh poročil je razvideti, da je prepuščenih stradanju in lakoti na milijone odraščenih in otrok, če ne pride pomoč od zunaj. (...)

Naprej, 4. junija 1922

117 ruskih otrok ustreljenih na povelja oblasti.

London, Anglija, 5. junija. – Sto in sedemnajst otrok v nekem ruskem okraju, od lakote na smrt bolnih, so ustrelili na povelje krajevnih oblasti, da se napravi konec njih trpljenjem, soglasno z nekim poročilom iz Helsingforsa na Daily News. Kot vir se je navedlo ruski list Krasnaja Gazeta. Poročilo pojasnjuje, da so boljševiške oblasti odredile eksekucijo iz razlogov navadne humanitete. Otroci so postali inficirani, ker so zavživali odpadke.

Glas naroda, 6. junija 1922

Pismo iz Moskve

Razmere v Rusiji se obračajo malo na bolje. Cene živilom v Moskvi so pričele padati in prvič odkar je na krmilu sovjetska vlada, je pričela rasti vrednost rublja. (...)

Kmetje, ki so skrivali male količine živil v različnih nadah, v glavnem pa zaradi tega, ker so pričakovali velik dobiček, so zdaj alarmirani vsled padanja cen in pričeli so voziti žito na trg. Ulice v mnogih mestih so kar natlačene z vozovi, na katerih so žaklji z žitom. (...)

Naprej, 15. junija 1922

Vir: Digitalna knjižnica Slovenije – dLib.si